दृष्टं तवांघ्रियुग्मं जननापवर्गं ब्रह्मादिभिर्हृदि विचिन्त्यम
गाधबोधैः ॥ संसारकूपपतितोत्तरणावलंबं ध्यायंश्चराम्य
नुगृहाण यथा स्मृतिः स्यात् ॥१॥

1

श्रीमते रामानुजाय नमः ॥ भूतानां च नर श्रेष्ठ ज्ञानं केन च लभ्यते ॥
एवं ज्ञानेन जीवानां पुनर्जन्म न विद्यते ॥१॥ श्री भगवानुवाच ॥ शरीरं
सर्व विद्यानां शरीरं सर्व देवता ॥ शरीरं सर्व तीर्थानि गुरुभक्तिं
स लभ्यते ॥२॥ यावद्गुरुर्न कर्तव्यं तावन्मुक्तिं न लभ्यते ॥ तस्माद्गु
॥१॥ रुं च कर्तव्यं विनागुरुं नसिध्यति ॥३॥ विना दीपं न पाग्रहे तथा ॥१॥
निगुरु ने वच ॥ अथ स गुरु कर्तव्यं शद्रुत्वं लभ्यते नरः ॥४॥ चन्द्र
हीनं यथा रात्री रवि हीनं यथा दिनम् ॥ नृपहीनं यथा देशं गु
रु हीनं तथा नरः ॥५॥ नारद उवाच ॥ योगी जंगम संन्यासी न
चास्य ब्राह्मण स्तथा ॥ कीनापा गुरुं कुलाच रूपं च प्रष्टव्यो नमः ॥

वैष्णवा विना दीक्षा पापं सत्यं सत्यं च नारद ॥१३॥ निन्दन्ते वेद शास्त्राणि वै
ष्णवाश्च नरा निन्दते । घट् वर्षसहस्राणि विष्ठायां जायते क्रिमि: ॥१४॥
वैष्णवा श्रेष्ठ मध्ये तु संसार मल नाशनम् । निन्दको नरके याति
श्वानश्शूकर पुन: पुन: ॥१५॥ वैष्णवा मम देहश्च सत्यं सत्यं च नारद
२ विभिचारिणी स्त्री येन जार जातक नम न्यते ॥१६॥ गुरुवाक्यं नि २
पते शिष्यं गुरु शिष्यसमायुक्तं । आज्ञाभंग न क्रियते तस्य मुक्तिर्
न संशय: ॥१७॥ गुरुवाक्यं न क्रियते शिष्य: गुरु शिष्यं त्यजते ॥ तस्य
शिष्य: नरके याति यावच्चन्द्र दिवाकरौ ॥१८॥ वेदशास्त्र
पुराणस्य दानकोटि चतुष्टयम् ॥ गुरुगति विहीनस्य नि:फलं तस्य

॥ श्रीभगवानुवाच ॥ नयोगीजंगमसंन्यासी नचास्यब्रह्मचारिणस्तथा ॥ सत्यं
सत्यंममवाक्यंदीक्षागुरुश्च वैष्णवः ॥ ७ ॥ दशाकर्मव्रतवंधंविवाहंश्रा
द्धतीर्थकम् ॥ गृहस्थानेगृहंविप्रदीक्षागुरुश्च वैष्णवः ॥ ८ ॥ पाषा
णस्यक्षिपतेनोकासमारभारंनधारयेत् ॥ स्वहीगुरुर्नकर्त्तव्यंनतारंति
नतारयेत् ॥ ९ ॥ वैष्णवंविनामंत्रदीक्षा शिक्षा विना नरः ॥ उभयोन
रकेयांतिगुरुशिष्यसमानले ॥ १० ॥ काष्ठस्यक्षिपतेनौकायरक्षि
पतेवैष्णवः ॥ तेमुक्तिंचकुलंतस्य भवपारंचगच्छति ॥ ११ ॥ नपंकमु
च्यतेपंकैः क्षिपतेकोटिपराक्रमम् ॥ निर्मलंजलंवैष्णवः कोटिपा
पैः प्रमुच्यते ॥ १२ ॥ नभाकरसांविनावारीति व्यंजनंलवणंविना

३

हर्षनंदादिनम् ॥२५॥ नारद उवाच ॥ प्रकृतिः क्षिपते स्वादं इन्द्रियाभ
क्तिमेव च ॥ मन्मथं तिकर्माणि पस्यमुक्तिं च मेव च ॥२६॥ श्रीभगवा
नुवाच ॥ मनमातंगनूपेरा - ज्ञानं अंकुशमेव च ॥ नत्वं त्वं माक्षी
लवंतं च सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥२७॥ एकवक्त्रं पंचस्वादं मिलाभि
लाषेव च ॥ पंचस्वादं न जानामि माधवो भुवनत्रयम् ॥२८॥ स ॥३॥
॥३॥ त्ययुगे दशवर्षाणि त्रेतायां सप्त एव च ॥ द्वापरे पंचवर्षाणि
कलियुगे भक्तिमेव च ॥२९॥ सत्ययुगे लवलीनं च त्रेतायां
ध्यानमेव च ॥ द्वापरे होमयज्ञं च कलियुगे भक्तिमेव च ॥३०॥
पुनश्चिंतं पुनश्चिंतं क्षिपते कर्म शुभाशुभम् ॥ आत्मानं तेम

सर्वशः ॥१९॥ दीक्षाहीनं क्रियते पूजा तस्य पूजा निरर्थकम् ॥ चर
णोदकं सुरापानं तुलसीदलकर्णिकम् ॥२०॥ पुत्रं विना यथा भार्या
देवं विना देवस्थलम् ॥ विना देवं विना भक्ति भक्तिं विना न लभ
ते मुक्तिम् ॥२१॥ चाण्डालस्य दर्शनं चैव [illegible] शुभं रविदर्शनम्
अदीक्षा दर्शनं हीनस्य न भुंक्ता अवरां विना ॥२२॥ यावत्कुलं
अदीक्षास्य पितृ पितरं न लभ्यते अधोगति नरके यांति भ्र
मंति गोत्रं तथा ॥२३॥ नस्य [illegible]: पितृरोदनं कलाकाश मांसं न
भक्षते ॥ यदि गुरुश्च कर्ता [illegible] व्यपचस्य कोटि रंश्रानम् ॥२४॥ गु
रुमंत्र प्राप्यते पदानंदामुक्तिं च लभ्यते ॥ दीक्षा यांगमनं श्रुत्वा पित्र

वेदशास्त्रं च मात्मानं नमानंति अधमा नराः॥ अज्ञानं च जनद्रोही
नरके पाति पुनः पुनः॥३१॥ इति श्रीकृष्णनारदसंवादे नारद
गीतासंपूर्णा॥ श्रीरामचन्द्राय नमः॥ श्रीकृष्णाय नमः॥ ॥॥

कलाचलत्र वैष्णवापरमंपदम् ॥३२॥ मुखंपवित्रंमहस्तनेम ह
स्तंपवित्रंसुपात्रदानम् शरीरपवित्रंगंगास्नानं पिशंपवित्रं
दीक्षाब्रह्मज्ञानम् ॥३३॥ गंगागीताचवैष्णवा कपिलाधेनु
मेवच हरिनामयपापघ्नं वैष्णवानौ काकलियुगे ॥३४॥
तत्वात्मातप: श्रेष्ठ नि:कलंकी निर्लेपिता ॥ बह साहस्र
5 विनावैष्णवाभाकिंचगत्तु नारद ॥३४॥ शुचिसुमेति सुशी
लस्पभासा चारिमहाद्दढम् ॥ गुरुभक्तिगर्भहीनकर्म
व्यंशिष्यनारद ॥३५॥ तत्वावेत्ताविना नारद दिक्षाशिक्षा
विनानर: ॥ उभयोनरकेयांतिगुरुशिष्यरसातले ॥३६॥